

EL FORMULARI DE DOCUMENTS EN CATALÀ DE C. A. JORDANA

per Carles DUARTE I MONTSERRAT

Cap de la Secció d'Estudis de Llengua Catalana i Llenyatge Administratiu
de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya

3

Recentment s'ha reimprès la segona edició del *Formulari de documents en català* de Cèsar August Jordana,¹ la primera edició del qual és de l'any 1931.

Quant a l'autor, basti recordar ací que, nascut a Barcelona l'any 1893, dugué a terme una remarcable obra literària, marcada pel propòsit de renovació i de normalitat per a la llengua.

Així, redactà novelles psicològiques, policíiques, eròtiques, etc. Aquesta voluntat d'afermament de la llengua escrita és l'origen també del seu treball com a Director de l'Oficina de Correcció de Textos de la Generalitat i de publicacions seves com ara *Com s'han d'escriure les cartes comercials* (1927), en col·laboració amb S. Montnegre, *Correspondència familiar i de societat* (1931) o l'obra que ara s'ha imprès novament.

Si ens cenyim a l'obra que comentem en aquesta nota, es compon dels apartats següents: *a*) la parròquia i el registre civil, *b*) l'escola i la universitat, *c*) règim d'associacions, *d*) corporacions públiques: documents administratius, *e*) corporacions públiques: documents governatius, *f*) societats polítiques, *g*) documents mèdics, *h*) documents mercantils i *i*) altres documents.

Pel que fa als documents de caire administratiu, que són els que interesen ací especialment, l'esmentat *Formulari* constitueix, segons el meu parer, una peça clau en la configuració del llenguatge administratiu català dels anys trenta.

Diguem, a més, que aquest manual destaca, respecte d'alguns dels llibres contemporanis amb un objectiu semblant o paral·lel, pel replantejament de certes qüestions de caràcter general i per l'encert en la resolució de punts diversos. Recordem, a tall d'exemple, que s'hi usen el tractament personal de «vós» o la construcció amb «atès que», que s'hi redueixen de manera general els tractaments dels càrrecs pel que fa a la gamma i a l'ús (s'elimina en el nucli dels

1. Cèsar August JORDANA: *Formulari de documents en català*, Barcelona (Ed. Barcino), 1983, reimpressió de la segona edició, de 1933.

documents), que s'hi fa servir un adequat, des d'un punt de vista funcional i estilístic, to general dels models, etc.

En certs casos, però, la solució proposada no correspon a la que habitualment s'utilitza a hores d'ara: «ho aprovo», actualment «vist i plau»; en la data dels documents, «13 de setembre del 1925», avui més aviat «13 de setembre de 1925» (amb el fons de la coneguda polèmica entre Coromines i Rovora i Virgili sobre aquest punt, mantinguda entre els anys 1946 i 1948), tot i que hi ha coincidència amb els usos actuals en la transcripció dels mesos en lletres minúscules i la dels dies i l'any en xifres; etc.

Un dels aspectes més allunyats de les tendències actuals és el de la utilització de fórmules de l'ordre de «Visqueu molts anys» o «Visqui molts anys la vostra senyoria» o «... té el gust de comunicar-ho a la vostra senyoria, a la qual desitja molts anys de vida».

Finalment, en l'aplicació d'aquest *Formulari* a la documentació d'avui hem de tenir en compte l'actualització dels càrrecs i dels tractaments (per exemple a hores d'ara els Presidents de la Generalitat i del Parlament de Catalunya tenen el tractament de Molt Honorable i no pas d'Honorable).

En qualsevol cas, hem de regraciar a l'editorial Bàrcino aquesta oportuna reimpressió del *Formulari de documents en català*, obra ben útil en el procés d'establiment del modern llenguatge administratiu català, sempre que hi apliquem les adaptacions que en aquesta nota breu hem intentat de presentar.